Dosarul nr. 2-141/2023
2-23035255-15-2-09032023

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

05 aprilie 2024 or. Cantemir
Judecătoria Cahul (*sediul Cantemir)*
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Mihail Osadcii,
Grefier Ina Botez, Ion Drangoi, Darii Gabriela,

Cu participarea: reclamantului Pîslari Andrei și avocatului acestuia, Josu Gheorghe în bază de Mandat seria MA nr. 1415672 din 06 martie 2023, reprezentantului intervenientului accesoriu Procuratura Generală a R. Moldova, procurorului Sîrbu Valeriu,

în absența: reprezentantului pârâtului Ministerului Justiției al R. Moldova, înștiințat legal,

examinând în ședință publică în sediul instanței, în limba română, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pîslari Andrei către Ministerul Justiției al R. Moldova, intervenient accesorii Procuratura Generală a R. Moldova, cu privire la repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de asistență juridică,

A C O N S T A T A T :

Argumentele reclamantului expuse în cererea de chemare în judecată.

La 09 martie 2023, reclamantul Pîslari Andrei a înaintat în cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir o cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al R. Moldova, intervenient accesorii Procuratura Generală a R. Moldova, cu privire la repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Pîslari Andrei a indicat că, începând cu anul 2017 și până la 23.11.2022, adică pe parcursul a 5 ani, a fost neîntemeiat, ilegal şi abuziv urmărit penal de către Procuratura raionului Cantemir, fiind de mai multe ori citat de către procuratură şi instanțele de judecată, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, pătrunderea în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia şi refuzul de al părăsi la cererea ei.

La 14 martie 2017 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Cantemir a fost pornită cauza penală în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, la data de 04 aprilie 2017, a fost recunoscut în calitate de bănuit, iar la 03.06.2017, a fost pus sub învinuire.

Pe parcursul urmăririi penale de către apărător au fost înaintate mai multe demersuri de a fi scos de sub urmărire până şi o cerere din data de 19.06.2017 din partea sa înaintată procurorului raionului de a fi audiat prin intermediul poligrafului, dar toate cererile şi demersurile au fost respinse cu trimiterea cauzei în instanță.

A fost pronunțată sentința Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) din 21.06.2019, în privința sa, fiind pronunțată o sentință de achitare, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, însă procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând să fie pronunțată o sentință de condamnare, prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Cahul din 19.02.2020, a fost respins apelul cu menținerea sentinței primei instanțe, procurorul a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, prin decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2021, recursul

procurorului a fost admis, cu casarea total a deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curţii de Apel Cahul din 08 iunie 2022, apelul procurorului a fost admis, cu casarea totală a sentinţei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanţă prin care a fost achitat de învinuirea în comiterea infracţiunii din motivul că nu s-a constatat existenţa faptei infracţiunii, nefiind de acord iarăși cu decizia procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, solicitând casarea deciziei şi dispunerea rejudecării cauzei penale de către instanța de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 noiembrie 2022, a considerat inadmisibil recursul ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat, declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Caragherghi Mariana, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curţii de Apel Cahul din 08 iunie 2022, ce confirmă faptul urmăririi penale ilegale.

În urma acțiunilor neîntemeiate şi ilegale ale Procuraturii raionului Cantemir, ale Procuraturii de circumscripție Cahul, a fost citat de mai bine de 35 ori la organul de urmărire penală procuratură şi instanțele de judecată şi recunoașterii sale în calitate de bănuit şi învinuit, tragerii ilegale la răspundere penală pentru infracțiunea pe care nu a comis-o, a suportat o încordare psihică, retrăiri intense, stare de stres, circumstanțe legate de suferințe grave morale, care pot fi compensate în sumă bănească, în mărime de 1 500 000 lei.

În urma faptelor invocate, susține că, i-a fost pricinuit şi un prejudiciu material care constă din cheltuielile de transport de deplasare la organul de urmărire penală, procuratură şi cheltuielile de deplasare la ședințele de judecată și Curtea de Apel Cahul, deoarece este domiciliat în satul Vişniovca, raionul Cantemir care se află la o distanța de 25 km de or. Cantemir, iar 70 km de la mun. Cahul, iar cheltuielile reale de deplasare nu le pot prezenta, deoarece nu s-au păstrat, doar un singur bon fiscal din 08.06.2022 la suma de 586 lei.

Mărimea prejudiciului moral este apreciat și din faptul că este o persoană publică, deoarece a îndeplinit şi funcția de primar al satului Vișniovca în perioada anilor 2007- 2014, iar anterior a activat în organele afacerilor interne, având grad de colonel, iar în legătură cu acest dosar penal i s-a retras dreptul de a purta armă, fapt confirmat de INSP al IGP, de asemenea s-a răspândit în sat, raion și întreaga republică o informație negativă despre personalitatea sa, deoarece anterior a activat în diferite funcții de conducere comisar şi șef de penitenciar, creându-i o imagine negativă printre cetățeni, fiind de nenumărate ori întrebat de acest caz, astfel a pierdut onoarea prin defăimare. Cu atât mai mult au trecut mai bine de trei luni de când a rămas definitivă sentința, dar procurorul nu a adus scuze oficiale, astfel sau încălcat şi prevederile art. 12 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești 1545/25.02.98 al de aceia înaintează prezenta acțiune.

Își întemeiază acțiunea pe dispozițiile art. 2007,2036 şi 2037 ale Codului civil, Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești 1545/25.02.98, Monitorul Oficial 50-51/359, 04.06.1998, art.5,7 şi 166 ale Codului de procedură civilă, și solicită instanței de judecată admiterea cererii cu încasarea din contul bugetului de stat a prejudiciului moral în mărime de 1 500 000 lei, prejudiciului material în mărime de 586 lei și cheltuielilor judiciare.

Argumentele pârâtului - Ministerului Justiției al RM expuse în referința asupra cererii de chemare în judecată.

La 05 ianuarie 2023, reprezentantul pârâtului - Ministerului Jusitiției al RM, Bîrcă Irina, a înaintat în cadrul Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) referință la cererea de chemare în judecată

depusă de Pîslari Andrei către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesorii Procuratura Generală a RM, cu privire la repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea referinței depuse, indică că, aacțiunea civilă a fost inițiată în temeiul Legii RM nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești (în continuare Legea nr. 1545).

Reclamant este Andrei Pîslari, persoană fizică. Pârât este Ministerul Justiției al RM (în continuare Ministerul Justiției), intervenient accesoriu este Procuratura Generală al RM (în continuare Procuratura Generală).

Circumstanțele relevante ale cauzei, astfel după cum au fost prezentate de reclamant în conținutul prezentei acțiuni civile din cererea de chemare in judecată.

Astfel, indică că, reclamantul Andrei Pîslari se consideră îndreptățiți de a solicita încasarea din bugetul de stat a prejudiciului material și moral ca urmare a acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești

Făcând trimitere la prevederile art.art. 5, 27, 55, 56, 59, 60, 67, 183, 186, 238 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, art.art. 8, 616 alin. (2), 1398 alin. (1), 1422 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova și Lege Conform art. 321 alin. (5) și art. 339 C.P.P. al R.M., instanța de judecată, a Republicii Moldova nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, indică că, Ministerul Justiției, în conformitate cu prevederile art. 186 din Codul de procedură civilă, formulează prezenta referință, prin care califică pretențiile reclamantului Andrei Pîslari ca fiind netemeinice, iar în acest sens invocă următoarele.

Reieșind din practica juridică națională, subliniază că, conform prevederilor art. 1405, 1422 din Codul civil, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanțelor judecătorești.

Totodată, relatează că, elucidarea cazurilor şi condițiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, actualmente, o asemenea lege specială este Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești (în continuare Legea nr. 1545).

În sensul dat, indică că, prevederile art.6 din Legea nr.1545, prevede expres care sînt cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

Astfel, unul din aceste drepturi este şi devenirea definitivă şi irevocabilă a sentinței de achitare (lit. a), art. 6).

Prin urmare, raportând normele legale citate mai sus cu situația din prezenta speță, remarcă că în privința reclamantului Andrei Pîslari a fost emisă sentință de achitare. Totuși, reține aspectul dat, că prin prisma Legii nr. 1545 persoana (fizică juridică) are dreptul să solicite despăgubire în situația când aceasta o fost condamnat, iar ulterior în privința sa a fost emisă sentință de achitare, astfel, în asemenea situații se poate invoca că persoana a fost atrasă la răspundere penală, or, potrivit normei art. 50 din Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale şi a persoanelor care le-au săvârşit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

Făcând o apreciere a reglementărilor normelor menționate mai sus şi a circumstanțelor de fapt şi drept a cauzei, desprinde că reclamantul Andrei Pîslari nu a fost atras la răspundere penală

şi nici nu i s-a acordat statutul de „condamnat”, fiind doar în calitate de învinuit/inculpat de comiterea unei infracțiuni în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale. Or, în privința reclamantului nici nu a fost emisă o sentință definitivă de condamnare.

Mai mult ca atât, pentru a fi în prezenta unei acțiuni civile întemeiate nu este suficient de a fi întrunite doar prevederile art.6 din Legea nr.1545, dar şi dispozițiile prevăzute de art.3 alin. (1) din Legea nr. 1545. Astfel, prin prisma normei precizate, accentuează că este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau tara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale, a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată; efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare. Respectiv, desprinde că prezenta acțiune civilă este neîntemeiată, or, prin prisma prevederilor enunțate deduce expres, că nu orice acțiune a organelor de drept şi judecătoreşti atrage răspunderea Statului.

În aceiași ordine de idei, accentuează că este important şi necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept. Astfel, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sînt/au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. Or, instanța de judecată urmează să indice expres care anume act normativ justifică răspunderea statului.

Prin urmare, conchide că normele legale citate mai sus (art. 6 şi art. 3 din Legea nr.1545) sînt indisolubile şi nu pot fi aplicate separat.

Totodată, accentuează că potrivit Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiției nr.8 din 24 decembrie 2012, (pct.14), examinarea corectitudinii procedurilor de arestare, temeinicia deciziei de reținere sau gradul de motivare al actului prin care a fost dispusă arestarea, nu ține de competența instanței civile, deoarece aceste chestiuni urmează a fi decise în cadrul procedurilor penale. Or, prezentul litigiu de judecată este cu caracter civil şi nu ține de competența instanței de judecată de a se expuse pe marginea acestui aspect.

Cu referire la pretenția privind încasarea sumei de 586, 00 lei în beneficiul reclamantului Andrei Pîslari a sumei cu titlu de prejudiciu material, consideră ca fiind o solicitare neîntemeiată şi nejustificată în condițiile în care la caz nu sînt întrunite toate condițiile de aplicabilitate a prevederilor Legii nr. 1545. Or, în astfel de împrejurări nu există nici temei legal de a se solicita încasarea acestui prejudiciu.

Mai mult ca atât, indică că, simpla anexare la materialele cauzei înscrisuri ce ar confirma. Or, potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, susține că argumentele invocate de către reclamant în justificarea acestei pretenții nu reprezintă careva legătura cauzală şi directă cu intentarea dosarului penal, în condițiile în care nu există nici un document oficial ce ar confirma faptul că prezența reclamantului anume pentru

data calendaristică indicată a fost solicitată de către organele de drept şi judecătoreşti, precum şi dacă în general a şi fost prezent.

În ce privește pretenția privind încasarea sumei în mărime de 1 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în contextul celor enunțați din prezenta referință, susține la fel că este neîntemeiată. Or, în condițiile în care prezenta acțiune civilă nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr.1545, prin urmare, nu există nici un temei legal de a solicita încasarea acestui prejudiciu.

Totodată, pe marginea acestei pretenții, subliniază că potrivit art. 11 din Legea nr. 1545 mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luîndu-se în considerare: gravitatea infracțiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă; caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanța de judecată. Suferințe fizice, caracterul şi gradul suferințelor psihice.

În contextul dat, notează că prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea şi reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie şi personal). Potrivit Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.9 din 9 octombrie 2006, cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințe psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe şi în baza căror acțiuni/inacțiuni i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea. Astfel, reclamantul Andrei Pîslari nu a prezentat probe justificative care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate, or, toate argumentele invocate întru motivarea pretenției de încasare a prejudiciului moral, poartă doar un caracter declarativ, formal, fără a dispune de careva suport probatoriu şi legal.

Cu referire la pretenția privind încasarea în beneficiul reclamantului a sumei cu titlu de cheltuieli de judecată, consideră ca fiind o solicitare neîntemeiată, în condițiile în care la caz nu sînt întrunite toate condițiile de aplicabilitate a prevederilor Legii nr. 1545. Or, în astfel de împrejurări nu există nici temei legal de a se solicita încasarea acestui prejudiciu.

Totodată, indică că nu sunt anexate la materialele cauzei bonuri sau dovezi în acest sensul dat, nu acordă dreptul de a solicita încasarea din bugetul de stat a acestui prejudiciu, în condițiile în care reclamantul nu a confirmat prin mijloace de probă că într-adevăr a suferit careva cheltuieli, or, potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Adaugă că, pe această categorie de acțiuni, este necesar de a elucida toate circumstanțele cauzei, de a constata dacă există cu adevărat o încălcare a prevederilor legale şi de a stabilit prin probe dacă a existat în mod veridic un prejudiciu. Respectiv, conchide că aplicarea eronată a normelor de drept material şi procedural de către instanța de judecată are un efect nociv nu doar pentru societate cât şi pentru cadrul legal, din motiv că se creează un precedent care cu trecerea timpului este tot mai greu de remediat.

În concluzie, în legătură cu cele enunțate supra, Ministerul Justiției solicită respingerea integrală a acțiunii reclamantului Andrei Pîslari, ca fiind neîntemeiată și în egală măsură,

conform prevederilor art. 206 alin. (1) din Codul de procedură civilă, solicită examinarea pricinii în lipsa reprezentantului Ministerului Justiției, cu remiterea ulterioară a copiei de pe hotărâre.

Argumentele intervenientului accesoriu – Procuratura Generală a RM expuse în referința asupra cererii de chemare în judecată.

La 25 septembrie 2023, procurorul în Procuratura raionului Cantemir, Sârbu Valeriu, reprezentant al intervenientului accesoriu - Procuraturii Generale a RM, a înaintat în cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir referință la cererea de chemare în judecată depusă de Pîslari Andrei către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesorii Procuratura Generală a RM, cu privire la repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea referinței depuse, indică că, reclamantul Pîslari Andrei *****, la data de 09 martie 2023, a depus cererea de chemare în judecată în temeiul Legii nr.1545 - XIII din 25.02.1998 „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești” către pârâtul Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală solicitând repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de cercetare penală, procuraturii și ale instanțelor de judecată, solicitând repararea prejudiciului moral în sumă de 1 500 000 lei, cheltuielilor pentru asistență juridică – nefiind indicare careva sume bănești, precum și a prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite în sumă de 586 lei – suportate la data de 08.06.2022 pentru procurarea combustibilului, în vederea deplasării la ședința judiciară din Curtea de Apel Cahul, astfel, își exprimă dezacordul la cererea de chemare în judecată privind încasarea pagubei morale și materiale înaintată de către Pîslari Andrei *****, argumentând următoarele:

Potrivit prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25.02.1998 „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești”, astfel, pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr.1545, necesită de a fi întrunite circumstanțele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât şi cele prevăzute de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Or, normele legale enunțate sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

În susținerea poziției sus-expuse, învederează practica judecătorească națională şi anume cauza similară S.R.L. „Montevidea” către Ministerul Justiției, pe marginea căreia reclamantul la fel a solicitat repararea prejudiciului material și moral, în conformitate cu Legea nr.1545 - XIII din 25.02.1998. La fel, pe marginea aceeași cauze, instanța judecătorească a menționat că: „Pentru aplicabilitatea dispozițiilor Legii nr. 1545 din 25.02.1998, urmează a se regăsi și respectiv a fi întrunite, cel puțin una din condițiile reglementate de art. 6 al Legii 1545, doar după care survine dreptul legal de a cere repararea prejudiciului, urmare a acțiunilor enumerate în art.3 al Legii citate”.

În aceeași ordine de idei, învederează motivele invocate de instanța de Judecată în hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Buiucani nr.2-4726/15 din 22.12.2015, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2a-258/16 din 13.04.2016 şi încheierea Curții Supreme de Justiție pe dosarul nr. 2ra-2377/16 din 19.10.2016, privind cauza civilă la cererea S.R.L. „Internațional Multimodal Logistic” către Ministerul Justiției, pe marginea căreia instanța de judecată a respins o acțiune similară.

În motivarea deciziei sale cu privire la respingerea acțiunii depuse de către S.R.L. „Internațional Multimodal Logistic” către Ministerul Justiției, instanța de judecată a statuat, că: „Instanța de judecată atrage atenția că pentru aplicabilitatea dispozițiilor Legii nr.1545, în fiecare caz în care se pretinde încasarea despăgubirilor materiale şi morale cauzate prin acțiunile ilicite

ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, urmează să existe și să fie întrunite cumulativ atât circumstanțe prevăzute de art. 3 al Legii nr. 1545 - prejudiciul material şi moral reparabil, cât şi circumstanţele prevăzute de art.6 al Legii nr. 1545 - cazurile de apariție a dreptului la repararea prejudiciului. În consecință, normele legale sus-citate sunt indisolubile una față de alta şi nicidecum nu pot fi aplicate separat.”.

Făcând trimitere la prevederile art. 1405 alin. (1) și art. 1423 ale Codului civil al Republicii Moldova, prevederile art. 2 alin. (1), art. 3 alin. (1) lit. a), b), art. 6 lit. a), art. 11 al Legii nr. 1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, și reieșind din specificul acțiunii, consideră că reclamantul eronat solicită aplicarea legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, creând condiții obiective participanților la proces și incorect a solicită compensarea prejudiciului material şi moral cauzat reclamantului ca urmare a acțiunilor organului de urmărire penală.

Ţine să remarce că conform prevederilor art. 254 alin. (1) Cod de procedură penală, „organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului”. Astfel punerea sub bănuire/învinuire, aplicarea anumitor măsuri procesuale de constrângere prezintă niște modalități legale de a elucida toate circumstanțele importante cauzei penale în scopul aflării adevărului și acumulării probelor, și nicidecum nu pot fi catalogate ca acțiuni ilicite a le organului de drept, atâta timp cât nu există vreun act confirmativ în acest sens.

Mai mult ca atât, constată că la materialele cauzei nu există nici un act procedural definitiv şi irevocabil dispuse de reprezentanții organului de urmărire penală și/sau a instanței de judecată, prin care s-a stabilit că au fost constatate careva acte sau acțiuni ilegale comise de către organul de urmărire penală sau procurorul pe cauza penală privind pe numitul Pîslari Andrei ***** (cerință prevăzută de art. 3 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti), de aceea constată că, toate acțiunile ale organului de urmărire penale și a procuraturii, au fost realizate în strictă conformitate cu prevederile legale.

În aceiași ordine de idei, accentuează că, este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept.

Respectiv, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt/au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana.

Prin urmare, desprinde că la materialele cauzei penale nu există nici un act procedural definitiv şi irevocabil al instanței de judecată (ex. încheiere interlocutorie) sau a organului ierarhic superior, prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penale şi a procurorului. În context dat, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințe fizice sau psihice suportate) o exercită reclamantul, de aceia considerăm că ultimul nu a prezentat oarecare probe concludente, ce ar dovedi ai fi cauzate unele suferințe psihice sau fizice şi toate argumentele sale înaintate în cererea de chemare în judecată pentru motivarea încasării prejudiciului moral au un caracter declarativ şi formal.

Consideră că suma solicitată de către reclamantul cu titlu de prejudiciul moral este neîntemeiată şi nejustificată, deoarece nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente şi concludente, care ar confirma faptul vătămării drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală or acestea fiind unei cu caracter formal.

Relatează că, conform prevederilor art. 1 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, „*Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societăţii şi statului de infracţiuni, precum şi protejarea persoanei şi societăţii de faptele ilegale ale persoanelor cu funcţii de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracţiunilor presupuse sau săvîrşite, astfel ca orice persoană care a săvârşit o infracţiune să fie pedepsită potrivit vinovăţiei sale şi nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală şi condamnată". Organele de urmărire penală şi instanţele judecătoreşti în cursul procesului sînt obligate să activeze în aşa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată şi ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere*.".

Astfel prevederile Codul de procedură penală, oferă organului de urmărire penală pârghiile legale privind desfășurarea urmăririi penale. Atât timp încât modalitate de acționare a organului de urmărire penală nu iese din limita legalului aceasta nu poate fi catalogată ca ilegală.

În contextul dat, acțiunile organelor de urmărire penală au fost întemeiate şi legale, din care considerente pretențiile intimatului nu se încadrează în prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Totodată, susține că, este important şi necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept, pe când însă infracțiunea de care a fost învinuit reclamantul face parte din categoria infracțiunilor ușoare; nu s-a stabilit că în cadrul procesului penal au avut loc careva încălcări procesuale la urmărirea penală, iar in cererea de chemare în judecată înaintată lipsesc probe în acest sens; informația privind învinuirile aduse inculpatului nu au fost aduse la cunoștință societății şi la fel lipsesc careva probe în acest sens în materialele acțiunii înaintate.

Susține și faptul că, durata urmăririi penale pe cauza penală a fost una rezonabilă, nefiind încălcată şi lipsesc hotărârile instanței de judecată în acest sens, or, lipsesc plângeri din partea sus-numitului cu privire la tergiversarea urmăririi penale; lipsesc careva probe, prin care să constate natura dreptului personal lezat; lipsesc care plângeri din partea ultimului şi a avocatului cu privire la mersul urmăririi penale, acțiunile de urmărire penală la care au participat numitul Pîslari Andrei ***** şi avocatul acestuia nefiind contestate; lipsesc datele pertinente şi probele privind suferințele fizice şi psihice aduse inculpatului ca urmare a efectuării urmăririi penale, iar în acest capăt nefiind anexate careva probe, rapoarte de expertize, documente, etc. La fel reclamantul pe perioada efectuării urmăririi penale nu a fost supus detenției sau sub careva măsuri preventive care iar limita dreptul în deplasare.

La fel reclamantul a relevat că, a fost nevoit să suporte cheltuieli de asistență juridică în cadrul procesului penal acest fapt fiind unul neîntemeiat, or, sus-numitul nu a prezentat datele legale privind cheltuielile suportate pentru asistența juridică acordată de către apărător, or putea liber fără impedimente, să beneficieze de asistență juridică garantată de stat.

Deși pe cauza penală privind inculparea sus-numitului a fost pronunțată o sentința de achitare instanța de judecată nu a apreciat şi nu a soluționat just circumstanțele importante predispuse spre examinare. Pe când însă acțiunea civilă înaintată reclamantul nu a respectat criteriile prevăzute de legislația în vigoare, fără a lua în considerație că organele de urmărire penală nu a acționat cu vinovăție ci în numele legii, pentru stabilirea adevărului. Prin urmare, reclamantul nu a fost supus în perioada derulării procesului penal unor acțiuni care să-i limiteze abuziv drepturile garantate de Constituție.

Totodată, consideră că la aprecierea sumei solicitate pentru repararea preludiului moral cauzat, reclamantul nu au respectat criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru

prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale şi echitabile, adică în așa fel trebuie stabilite încât să asigure efectiv.

În sensul dat, evaluarea cuantumului compensației solicitate pentru repararea prejudiciului moral cauzat, a fost calculat şi prezentat de către reclamant cu ne respectarea prevederilor Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, ținând cont de gradul suferințelor psihice suportate de el, de natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei, inclusiv de termenul derulării procesului de urmărire penală şi judecată. Însă în acest context neglijându-se faptul că procesul penal intentat în privința sus-numitului a avut o derulare normală, conformă procedurii penale, că acest fapt nu a afectat în nici un mod sistemul de valori al reclamantului.

Totodată, reclamantul în cursul urmăririi penale nu i-au fost aplicate restricții serioase care să-i provoace o pagubă anume în mărimile indicate cererea de chemare in judecată. Prin urmare, reclamantul nu a fost rupt de familie, societate, prieteni, beneficiind de sprijinul moral al acestora, a putut să-şi continue modul de viață obișnuit. Pe când însă argumentul reclamantului, precum că în perioada pe când a fost supus urmăriri penale dânsul a fost supus unor persecutări morale în rândul societății, fiindu-i lezate drepturile şi interesele legale, iar argumentul sus-menționat urmează a fi respins ca fiind nefondat deoarece acesta nici de cum nu a fost limitat şi/sau condiționat de reprezentanții organului de urmărire penală, procuraturii sau instanțelor de judecată în realizarea drepturilor sale constituționale şi ne fiind suspus cărora tratamente ilegale de altă natură.

Suplimentar, la caz, pretinderea la repararea prejudiciului moral și material, nu-l scutește pe reclamant să probeze cauzele care au determinat o suferință morală și cauzarea prejudiciilor materiale, totodată prin care acțiuni ilegale i s-a cauzat prejudiciile şi totodată să probeze şi instanța să poată constata dacă a avut loc o violarea a drepturilor constituționale, procesuale şi materiale. Or, compensarea prejudiciilor solicitate de ordinul moral şi/sau material urmează a fi justificate şi în cazul în care este proporțională în raport cu gravitatea violărilor declarate de către reclamant. Prin urmare, reclamantul nu prezentat instanței de judecată probatoriul și dovada suportării unor suferințe psihice sau fizice din care să rezulte în cuantificarea prejudiciul moral. Or, conform materialelor cauzei civile, în cadrul procesului penal nu s-au înregistrat acțiuni ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor de judecată pe cauza penală.

De altfel, în sensul prevederilor enunțate rezultă expres, că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erorile judiciare şi de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale şi anume existența faptei ilicite ale reprezentanților organului de urmărire penale și a procurorului. Însă, la materialele cauzei nu au fost prezentate nici un act al judecătorului de instrucție sau de către instanța de judecată prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale.

Mai mult de atât, despre legalitatea acțiunilor organului de urmărire penală, indică şi faptul că reclamantul nu a contestat nici o acțiune a organului de urmărire penală, or, potrivit prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, acordă posibilitate persoanei de a contesta acțiunile/inacțiunile procurorului, organului de urmărire penală, în cazul în care le consideră neîntemeiate sau ilegale.

Astfel instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt.

Cu atât mai mult obligația de a dovedi faptul cauzării prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) o exercită reclamantul, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe şi în baza căror acțiuni (inacțiuni) i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea. Astfel că la caz, în privința reclamantului nu a fost aplicată nicio măsură procesuală de constrângere, acesta s-a aflat în libertate, fiind alături de familie. La fel reclamantul nu a fost demonstrat că, a pierdut careva beneficii ca urmare a tragerii la răspundere penală, că, informația privind învinuirea sa a avut o rezonanță în societate, a fost discutată activ de către societate şi a avut un impact negativ asupra sa sau asupra poziției sale sociale.

În numeroase hotărâri pronunțate de CtEDO reclamanții primesc o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral, prin pronunțarea unei hotărâri care constată încălcarea dreptului invocat. La fel, neîntemeiat fiind solicitările privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică, or încasând cheltuielile de asistență juridică, nu se justificat soluția în baza Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată de către Consiliul Uniunii Avocaților prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012.

Totodată reclamantul urmează să justifice cheltuielile de asistență juridică solicitate din dări de seamă ale avocatului cu privire la asistență juridică prestată şi justificarea onorariului global sau per oră perceput de către avocat. În cazul nejustificării cheltuielilor de asistență juridică, judecătorul poate respinge această pretenție integral sau în parte.

Faptul că instanța de judecată la data de 21 iunie 2019, a dispus pe numele reclamantului o sentință de achitare de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, urmează a fi tratată ca o satisfacție suficientă ceea ce în consecință duce la respingerea pretenției privind compensarea prejudiciului moral.

Aceleași dispoziții sunt cuprinse și în pct.16 a Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaților şi compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată de Consiliul Uniunii Avocaților prin decizia nr.2 din 30 martie 2012, potrivit cărora pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor şi listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora.

Cu referire la jurisprudența CtEDO, potrivit Hotărârilor pe cauzele Amihalachioaie versus Moldova din 20 aprilie 2004 și Șarban versus Moldova din 04 octombrie 2005, instanța pentru a include cheltuielile spre încasare din contul pârâtului, urmează să verifice dacă aceste cheltuieli au fost reale și necesare, și într-un cuantum rezonabil, fiind necesară prezentarea unei liste detaliate a tuturor cheltuielilor invocate, omiterea căreia poate avea drept efect respingerea revendicărilor în întregime sau în parte.

Ce ține de prejudiciul material solicitat, reiterează că reclamantul nu a probat că ar fi suportat careva cheltuieli în procesul examinării urmăririi penale de efectuate de OUP şi de examinarea in instanțele de judecată.

În temeiul celor expuse, Procuratura Generală solicită instanței de judecată respingerea integrală ca fiind neîntemeiată a cererii reclamantului Pîslari Andrei ***** privind încasarea din bugetul de stat a prejudiciului material și moral cauzat ca urmare a acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești.

Argumentele participanților la proces.

Prezent în cadrul ședinței de judecată, **reprezentantul reclamantului Pîslari Andrei, avocatului Josu Gheorghe,** a explicat instanței de judecată că, susține cererea de chemare în

judecată privind încasarea prejudiciilor integral așa cum a fost formulată, solicită să fie admisă. Adaugă că, se solicită încasarea prejudiciului moral, material și cheltuielile de judecată. Începând cu anul 2017 și până în anul 2022, pe parcursul a 5 ani de zile, reclamantul a fost la modul direct terorizat de Procuratura r. Cantemir. Procurorul era obligat, ca la faza incipientă a pornirii cauzei penale în baza art. 179 alin.(1) Cod penal să analizeze materialele cauzi mai bine, fiindcă era clar de la început, că fapta nu întrunește elementele infracțiunii din explicațiile lui Pîslari Andrei, a martorilor și multe alte probe, organul de urmărire penală urma să întocmească refuzul începerii urmăririi penale. Procuratura r. Cantemir a ales însă calea greșită, pornind urmărirea penală în baza art. 179 alin.(1) Cod penal, adică pătrunderea în domiciliul unei persoane fără consimțământul aceseia și refuzul de al părăsi la cererea ei. La 14 martie 2017 a fost pornită cauza penală în baza art. 179 alin.(1) Cod penal, la data de 04 aprilie 2017 a fost recunoscut în calitate de bănuit, iar la 03 iunie 2017 a fost pus sub învinuire. Pe parcursul acestei perioade de timp a fost solicitat, chemat, de nenumărate ori de către organul de urmărire penală, la Procuratura r. Cantemir, mai mult ca atât aceștea solicitau ca Pîslri Andrei să dovedească nevinovăția pe când Procuratura trebuie să demonstreze vinovăția sau nevinovăția persoanei prin probe și materiale acumulate. Reclamantul Pîslari Andrei la moment, atunci în 2017 în calitate de învinuit a fost deacord să fie audiat prin intermediul poligrafului, a fost înaintat chiar și un demers în acest sens dar a fost respins. Pîslari Andrei a participat activ la activitatea de urmărire penală, a făcut declarații și a comunicat organului de urmărire penală că nu a săvârșit nici o infracțiune, a prezenat și probe, martorii care au confirmat ca nu este vinovat de pătrunderea în domiciliul unei persoane fără consimțământul aceseia și refuzul de al părăsi la cererea ei. Procurorul urma să ia în considerație toate probele și să dea apreciere declaratiilor martorilor, inclusive și declarația lui Pîslari Andrei că ultimul nu a săvârșit infractiunea în cauză. În toată acestă perioadă, care a durat din anul 2017 până în anul 2022, am trecut prin toate instanțele de judecată, adică în prima instanță Judecătoria Cahul, sediul Cantemir, a doua instanță Curtea de Apel Cahul de două ori, și a treia instanță Curtea Supremă de Justie a Republicii Moldova tot două ori. Procurorii aveau un rol activ, solicitând casarea sentinței de achitare a primei instanțe de judecată, casarea deciziei curtii de apel, în loc să aprecieze normal probele, continuau să considere că Pîslari Andrei este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin.(1) Cod penal, adică pătrunderea în domiciliul unei persoane fără consimțământul aceseia și refuzul de al părăsi la cererea ei.

Explică că, l-a frapat faptul ca din referința Ministerului Justiției al RM, adică pârât în cauza dată, ar trebui să fie un organ ce apără cetățenii statului care au fost învinuiți ilegal, obligați să prezinte atât la organul de urmărire penală, cât și în instanțele de judecată, să aibă cheltuieli nenumărate dar dumnealor consider că nu este nici o vina a organului de stat, că Pîslari Andrei nu a fost arestat, nu a fost emisă o sentință de condamnare, și respectiv dumnealor fac o trimitere la legea Nr. 1545 din 25 02 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti. Parca ar fi 2 legi diferite și fiecare înțelege în felul său, respectiv consideră pe de o parte că dacă se atrage perosana la răspundere penală si nu a fost recunosct vinovat de prima instanță nu are drept la recuperarea prejudiciilor necătând că se contrazic cumva legile, daca persoana a fost trasă la răspundere penală are dreptul la recuperarea prejudiciului moral. A fost pus pe seama reclamantului la moment, învinuit în cadrul urmăririi penale că nu este vinovat de comiterea infracțiunii incriminate și că organul de urmărire penală l-a acuzat pe nedrept și nu au probat cu nimic vinovăția ca sa susțină învinuirea. Este destul de clar mentionat în sentința primei instanțe și deciziile celor dea doua și a treia instanță după sentința de achitare că de fapt nu a avut loc

infractiunea, este clar ca în cazul dat este o atragere la raspundere penală ilegală. Altfel spus tot aceleași probe care s-au prezentat pe parcursul urmăririi penale s-au prezentat și instanța de judecată pentru că alte probe noi nu s-au prezentat. Instanța de judecată a apreciat probele accumulate și preznetate de procuror la urmarirea penală, dar instanța de judecată în comparație cu procurorul le-a dat o apreciere corectă. De aceia consider că această tergiversare cu atacarea de nenumarate ori a sentintei, deciziilor tuturor celor 3 instanțe de judecată au continuat să-l prejudicieze moral și material pe Pîslari Andrei. Era clar de la început cu pronunțarea primei sentințe de achitare că în cazul dat reclamnatul Pîslari Andrei nu a avea nici o vină dar se continua să fie chemat în instanțele de judecată din inițiativa procurorului care atataca sentințele și deciziile. Păcat că reclamantul Pîslari Andrei nu a pastrat toate chitanțele, cheltuieleile care le-a avut pe tot parcursul examinarii cauzei penale pe perioada din anul 2017 și până în anul 2022, pe parcursul a 5 ani de zile, este clar ca sunt cheltuieli enorme, s-a păstrat unicul bon în valoare de 586 lei cu titlu de prejudiciu material care le solicit, alte bonuri care nu s-au păstrat nu pot fi probate și solicitate. Pîslari Andrei a fost prejudiciat moral și recuperarea prejudiciilor morale este reglementat de codul civil, art 2007 care prevede răspunderea statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată, nu degeaba atrag atentia la aceasta prevedere legala, legiuitorul a prevazut încasarea prejudiciului materil și moral din contul statului, nu trebuie de interpretat gresit, se are în vedere toată procedura respectivă pe tot parcursul, chiar dacă se înceta urmarirea penală și fară a fi tras la răspundere. Daca se înceta urmărirea penală la faza incipientă, nu putem discuta acum aceste aspecte. În cazul dat a fost pornită urmarirea penala, cauza a fost transmisă procurorului, ulterior în instanța de judecată, apoi atacată în a doua și a treia instanță. Rămane doar prima instață de judecata, nu afost prejudiciat deoarece a emis sentinta de achitare, de 2 ori a pronunutat sentinta de achitare, și motivele de achitare, care au fost nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii sau lipsește faptul.

Conform prevederilor art. 2036, 2037 ale Codului civil, recuperarea prejudiciului moral, instanța apreciază mărimea pejudiciului moral. Procurorul a solicitat de la reclamantul Pîslari Andrei care sunt probele ca dumnelui a suferit moral. Este o întrebare de prisos, numai o vietate care nu are logica și nu suferă, poate să nu sufere, dar acesta este om, este tras la răspundere penală, este chemat de nenumărate ori, retrăind pe toată acestă peroadă de 5 ani, nu retraieste numai un om care să nu poate să retraiasca în așa fel de perioadă, dar așa oameni nu exista, în cazul dat nu trebuie de demosntreze reclamanatul că a fost prejudiciat moral. Suferintele fizice nu au fost prezenatae, de la stresul creat pe tot parcursul examinării cauzei penale reclamantul a suferit foarte mult și a avut probleme de sănătate din cauza acestui stress, dar nu avem un raport de expertiză c ear demostra acest fapt, dar totodată nu putem spune că nu a suferit moral, nu poate fi pusa acestă întrebare la ordinea de zi reclamantului, cu atat mai mult că este menționat și în cererea de chemare în judecată faptul ca prejudiciul moral se apreciază și din alte circumstațe, cine este persoana, mai are importanta ce functie are persoana, locul în societate, este cunoscut sau nu, este o persoana publica, era pe teritoriul Republicii Moldova, circumstanțe care trebuie luate în considerație la stabilirea mariemii prejudiciului moral. Reclamnatul fiind achitat de instanța de judecată, de curtea de apel, fiind mentinute sentintele și deciziile, pana acum procurorul nu a găsit de cuvinta de a-și cere iertate din numele statului, așa cum prevede legea, era greu de făcut acest gest. Vedem doar că procuratura or. Cantemir se fac referinte care nu era cazul sa se mentioneze, nu este pur si simplu reclamantul care nu avea necesitatea de a-și cere iertare în fața dumnealui pentru ca a fost atras la raspundere penală ilegal. Pîslari Andrei era o persoană publică care a indeplinit anterior funcții de conducere, a fost și în funcția de primar,

are un grad in organele Ministerului Afacerilor Interne, a activat și în cadrul Ministerului Justiției, în satul de baștică este un om vazut, stiut ca primar, este clar că s-au lezat acesta drepturi prin faptul ca toată lumea știa ca este atras la raspudnere penală, că este chemat de nenumarate ori prin instanțe, că este pornită urmărirea penală și poate fi pedepsit. În acest caz e clar ca a suferit si reputația profesionala cat si reputatia lui ca om, faptul ca dumnealui este atras la raspudnere penala, nu este atât de usor să închizi ochii la actiuni și comportamentul unor persoane. În cererea de chemare în judecată au fost mentionate acele prevederi legale, la care s-a făcut trimitere, trebuie sa fie recuperat prejudiciul moral, suma prejudiciului solicitat nu este exagerată, consideram ca instanța apreciază suma prejudiciului, dar din suferintele fizice și psihice, comportamentul organelor de urmărire penală, procurorul scuze nu si-a cerut, dar art 12 al Legii Nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti prevede expres că procurorul care a condus urmărirea penală trebuie sa aduca scuze persoanei care a fost tras ilegal la raspundere penală în numele statului, se prezinta scuzele în forma scrisă victimei, rudelor, era de ajuns sa fie prezentata reclamantului Pîslari Andrei este mentionat termenul de prezentare a scuzelor, din păcate în acest caz nu a fost nicimi întreprins de a aplana situația, de aceea solicitam încasare prejudiciului materiel, moral și cheltuielilor judiciare așa cum au fost indicate în cererea de chemare în judecată.

Prezent în cadrul ședinței de judecată, **reclamantul Pîslari Andrei,** a explicat instanței de judecată că, susține cererea integral și poziția apărătorului. Adaugă că a început a activa în cadrul organelelor interne ale RM încă din 1978 până în 1998, am activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne ocupând diferite funcții am deținut inclusiv funcții de conducere vice-comisar și comisar. În anul 1998 am fost transferat la Ministerul Justiției și până în anul 2006 am avut calitate șef al penitenciarului nr. 3 Leova penitenciar de tip închis. Pe mine mă cunoaște o Republică întreagă, am fost cunoscut ca o persoana autoritară, ce a activat în interesele societății, nu vă imaginați ce trasaturi sufletesti mi s-au facut mie această ilegalitate. Am fost participant la conflintul de pe Nistru, Transnistria, am anumite merite față de stat, am apărat cu cinste și onoare Republica Moldova, și acum am ajuns ca inculpat. Din cauza stresului acumulat pe toată acestă perioadă de 5 ani, din cauza nopților nedormite, am fost operat la inimă, vazand atatea nedreptați. Am fost chemat 5 ani prin instante degeaba. Cred că dreptul constatitutional îmi permite si atâta am fost hartuit de organele de urmarire penala, probabil ca eram sa fi fost condamant. Susutin cererea de chemare în judecată și sa-mi dea dreptate pentru suferintele fizice și psihice, este o rusine pentru familia mea, rudele mele, îmi este rusine și acum cu cererea respectiva, dar acesta este dreprtul meu și sper că se va face dreptate.

Prezent în cadrul ședinței de judecată, **reprezentantul intervenientului accesoriu – Procuratura Generală a RM, procurorul în cadrul Procuraturii raionului Cantemir, Sârbu Valeriu,** a explicat instanței de judecată că, susține referința anexată la materialele cauzei, solicită respingerea cererii. Sentința de achitare a reclamantului Pîslari Andrei, care nu le recunoaște, dar au fost indicate de organul de urmărire penală, or procurorul pe parcursul examinării cauzei, nu a constatat că a fost cauza penală una afectuoasă și abuzivă, cum a invocat partea reclamantă, nimeni nu a fost în cele din urmă nu a fost atras la răspundere pentru efctarea unei anchete necalitative. Constată că prejudiciul în sumă totală de 1 500 000, nu este justificat și probat în nici un fel, simpla declarație că a avut de suferit nu este o probă, solicită să fie respinsă cererea de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată și nejustificată.

Reprezentantul pârâtului - Ministerul Justiției al RM, înștiințat legal despre locul, data şi ora ședinței, nu s-a prezentat în judecată, însă instanța de judecată, atestă faptul că prin

referința înaintată la data de 05 mai 2023, s-a expus asupra pretențiilor invocate, și a solicitat respingerea acțiunii reclamantului ca fiind nefondate, motiv pentru care, instanța de judecată, ținând cont de prevederile art. 206 Cod de procedură penală, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acesteia, așa cum fiind în prezența datelor privind citarea legală a reprezentantului pârâtului, Ministerul Justiției, ținând cont de circumstanțele constatate supra și ascultând opinia părților prezente.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind opinia participanților la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pîslari Andrei ***** către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, cu privire la repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de asistență juridică, reieșind din considerentele ce urmează:

Potrivit prevederilor art. 20 din Constituția RM, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitim*.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime*.

Prevederile art. 6 Cod de procedură civilă al RM, statuează că, *instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege*.

Iar potrivit prevederilor art. 7 alin. (1) Cod de procedură penală al RM, *se reține că, Instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţii ori a unui interes legitim*.

În conformitate cu art. 118 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă al RM, *Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate*.

Din textul art. 121 Cod de procedură civilă al RM, rezultă că, *Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului*.

Potrivit art. 130 alin. (1)-(2) Cod de procedură civilă al RM, *Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege şi nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor*.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă al RM, *Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Conform art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, *La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru*

soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Potrivit art. 241 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, prevede expres că, *Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în numele legii*.

Iar potrivit art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă RM, indică că, *În motivare se indică: circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa*.

Hotărîrea judecătorească trebuie să corespundă tuturor normele de drept, să fie clară, înţeleasă de părţile implicate în litigiu şi să răspundă în mod sigur şi expres la toate cererile şi obiecţiile formulate de reclamant şi pârât (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcţionării justiţiei, adoptate de Comitetul Miniştrilor al Consiliului Europei la 28.02.1984).

În sensul art. 6 §1 din CoEDO, *instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți. Se accentuează că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei diferite spre soluționare*.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de CtEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se pronunța în hotărâri asupra tuturor cerințelor 10 acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz contra Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Curtea a statuat în repetate rânduri necesitatea motivării hotărârilor judecătorești, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar, de asemenea, obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (speța Fomin contra Moldovei, hotărârea din 11 octombrie 2011).

Din materialele dosarului și explicațiile participanților date în ședința de judecată, instanța a stabilit că, prin Sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 21 iunie 2019, s-a hotărât asupra faptului că, Pîslari Andrei ***** se achită de învinuirea în săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, iar Pîslari Andrei *****, considerându-se a fi reabilitat (f. d. 10-13, verso).

Prin Decizia Curții de Apel Cahul din 19 februarie 2020, a fost respins apelul și menținută sentința primei instanțe (f. d. 14, verso).

Prin Decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2021, recursul ordinar al procurorului a fost admis, cu casarea total a decizia și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată (f. d. 16).

Prin Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 iunie 2022, apelul procurorului a fost admis, cu casarea totală a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pîslari Andrei a fost achitat de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei interacțiunii. S-a respins demersul procurorului privind încasarea de la Pîslari Andrei a cheltuielilor de judecată în mărime de 84 (optzeci și patru) lei (f. d. 16, verso).

Prin Decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 23 noiembrie 2022, a decis inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Caragherghi Mariana, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 iunie 2022, în cauza penală privindu-l pe Pîslari Andrei *****, ca fiind vădit neîntemeiat. Decizia fiind irevocabilă, pronunțată integral la 25 ianuarie 2023 (f. d. 14-18, verso).

Conform art. 53 alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova, adoptată la 29.07.94, „*statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti*”.

Modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti este reglementat prin Legea nr. 1545 nr. 1545-XIII din 25.02.1998.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) și alin. (2) prezentei Legi menționate, stabilește că, „*este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală, prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti*”.

Prevederi identice se conțin și la art. 2007 alin. (1) Cod civil al Republicii Moldova, care stipulează că „*prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată*.”

La fel, prevederile art. 6 lit. a) din Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998, stabilește că, „*dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare*”.

Potrivit art. 390 alin. (1) pct. 1), 3) și alin. (3) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, „*sentinţa de achitare se adoptă dacă nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și/sau dacă fapta inculpatului nu întruneşte elementele infracţiunii*.”

Conform art. 7 lit. e) și g) al Legii nr. 1545 din 25.02.1998, stabilește că, *În cazurile menţionate la art. 3 alin. (1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: e) sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică; g) cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanţa judecătorească*, iar potrivit art. 9 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998, stabilește că, *Persoanei juridice i se repară prejudiciul patrimonial efectiv cauzat, precum şi beneficiul neobţinut (venitul ratat) în urma acţiunilor ilicite*.

Conform prevederilor art. 10 Legii nr. 1545 din 25.02.1998, „*dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6”,* iar art. 11 alin. (1) al Legii nr. 1545 din 25.02.1998, „*mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luîndu-se în considerare gravitatea infracţiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă; caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie*.”

Potrivit art. 2036 alin. (1)-(4) Cod civil al Republicii Moldova, „*în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial*. *Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege*. *Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacţie echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat şi persoana vătămată astfel va putea obţine o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit*”.

Potrivit art. 2037 Cod civil al Republicii Moldova, „*mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului*”.

În circumstanțele enunțate, instanța de judecată constată, că prin Sentința Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) din 21 iunie 2019, s-a hotărât asupra faptului că, Pîslari Andrei ***** se achită de învinuirea în săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, iar Pîslari Andrei *****, considerându-se a fi reabilitat, prin Decizia Curții de Apel Cahul din 19 februarie 2020, a fost respins apelul și menținută sentința primei instanțe, prin Decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2021, recursul ordinar al procurorului a fost admis, cu casarea total a decizia și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, prin Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 iunie 2022, apelul

procurorului a fost admis, cu casarea totală a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pîslari Andrei a fost achitat de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei interacțiunii. S-a respins demersul procurorului privind încasarea de la Pîslari Andrei a cheltuielilor de judecată în mărime de 84 (optzeci și patru) lei, iar prin Decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 23 noiembrie 2022, a decis inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Caragherghi Mariana, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 iunie 2022, în cauza penală privindu-l pe Pîslari Andrei *****, ca fiind vădit neîntemeiat. Decizia fiind irevocabilă, pronunțată integral la 25 ianuarie 2023.

Prin urmare, instanța de judecată conchide că, reieșind din reglementarea art. 390 alin. (3) Cod de procedură penală, temeiul pentru care a fost achitat reclamantul este temei de reabilitare, circumstanță care în coroborare cu art. 6 Legii nr. 1545 nr. 1545-XIII din 25.02.1998 menționat supra, î-i acordă reclamantului dreptul la repararea prejudiciului, în mărime și modul stabilit prin prezenta lege.

Totodată, instanța de judecată reține că la caz nu au fost identificate careva acțiuni ce ar putea fi plasate sub incidența art. 4 alin. (1) al Legii analizate, considerente din care instanța constată lipsa unor condiții ce ar exclude posibilitatea legală de a cere repararea prejudiciului ce rezultă din reglementările actului normativ indicat.

Instanța de judecată respinge ca neîntemeiate argumentele reprezentanților pârâtului și intervenientului accesoriu ce țin de faptul că de către instanțele de judecată nu au fost declarate ilegale nici o acțiune a organelor de urmărire penală, or, însăși prezența la caz a Deciziei de achitare, acordă reclamantului dreptul de a pretinde repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și instanței de judecată.

Concomitent, instanța de judecată menționează că, abordarea reprezentantului pârâtului că este important și necesar să se constate ilegalitatea actului emis de către organul de drept printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sînt/au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana, este bazată pe o înțelegere eronată a textului și spiritului prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25.02.1998, care face o distincție clară a acțiunilor ilicite a organului de urmărire penală bazate pe erori sau rezultate din intenție criminală.

La acest capitol, instanța de judecată punctează faptul că Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 nu constituie o condiție specială privind existența unui act judiciar separat, prin care să fie declarate ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală, ale procuraturii sau instanțelor judecătorești, or, însăși sentința irevocabilă de achitare este unica dovadă legală suficientă, care denotă tragerea ilicită a persoanei la răspunderea penală.

În acest sens, instanța notează faptul că, din coroborarea prevederilor art. 53 alin.(2) din Constituție și art. 2, art. 3 din Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 se desprinde evident concluzia că, acțiunile ilicite sau ilegale (cuvinte sinonime) sunt acele acțiuni sau inacțiuni ale organului de urmărire penală, ale procuraturii sau instanțelor judecătorești, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale (infracțiuni).

Aici, este de remarcat, că în situația în care, prin acte judiciare (prin încheierea judecătorului de instrucție ori prin hotărâre judecătorească) se va constata a fi vădit ilegale acțiunile organului de urmărire penală, procurorilor și a judecătorilor, aceste fapte implică răspunderea penală în baza Capitolului XIV din Cod penal pentru infracțiuni contra justiției, pe când prejudiciul cauzat, în virtutea Legii nr. 1545, se repară integral și indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Instanța de judecată reține și prevederea legală care instituie regula că prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele de judecată, conform art. 3 alin.(2) din Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 și, în această ordine de idei, se resping alegațiile pârâtului și intervenientului accesoriu despre aceia că acțiunea nu urmează fi admisă, or, această viziune este rezultatul unei interpretări viciate a cadrului legal pertinent, care de fapt, în opinia instanței, este unul clar, cert și lipsit de obscuritate.

Cu privire la pretenția privind încasarea prejudiciului material în mărime de 586 lei în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanței de judecată, instanța de judecată menționează următoarele.

Potrivit cererii de chemare în judecată, reclamantul a apreciat mărimea prejudiciului material în mărime de 586 lei, invocând că reprezintă cheltuieli legate de deplasarea în cadrul ședinței de judecată din data de 08 iunie 2022 din cadrul Curții de Apel Cahul, confirmând prin bonul de plată din data de 08 iunie 2022 anexat la cererea de chemare în judecată (f. d. 20, verso).

Având în vedere faptul că, reclamantul a probat prin acte confirmative faptul că i-a fost pricinuit un prejudiciu material care constă din cheltuielile de transport de deplasare la organul de urmărire penală, procuratură și cheltuielile de deplasare la ședințele de judecată și Curtea de Apel Cahul, instanța de judecată va admite pretenția și va dispune încasarea prejudiciului material în mărime de 586 lei din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul reclamantului.

Cu privire la pretenția privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 1 500 000 lei în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanței de judecată, instanța de judecată menționează următoarele.

Potrivit cererii de chemare în judecată, reclamantul a apreciat mărimea prejudiciului moral la suma de 1 500 000 lei, invocând că, sumă ce reiese din gradul suferințelor psihice pe care le-a suportat în legătură cu atragerea ilegală a sa la răspundere penală pentru o infracțiune pe care nu a săvârșit-o, de durata urmăririi penale și judecării cauzei pe parcursul a 5 ani (începând cu anul 2017 până pe data de 23 noiembrie 2022), de prejudiciile ce i-au fost cauzate ca rezultat al cercetării sale penale.

La fel, a invocat că, este o persoană publică, deoarece a îndeplinit și funcția de primar al satului Vișniovca în perioada anilor 2007 - 2014, iar anterior a activat în organele afacerilor interne, având grad de colonel, iar în legătură cu acest dosar penal i s-a retras dreptul de a purta armă, fapt confirmat de INSP al IGP, de asemenea s-a răspândit în sat, raion și întreaga republică o informație negativă despre personalitatea sa, deoarece anterior a activat în diferite funcții de conducere comisar și șef de penitenciar, creându-i o imagine negativă printre cetățeni, fiind de nenumărate ori întrebat de acest caz, astfel a pierdut onoarea prin defăimare.

Pornind de la prevederile normelor legale citate supra, instanța de judecată, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, ține cont de faptul că prin rechizitoriu, în sarcina reclamantului a fost reținută comiterea de către acesta a unei infracțiuni mai puțin grave, faptul că cauza a fost pornită la data de 17 februarie 2017, perioada aflării dosarului în prima instanța fiind 25.07.2017 - 21.06.2019, perioada aflării dosarului în instanța de apel fiind 26.07.2019 - 19.02.2020, 23.04.2021 - 08.06.2022, perioada aflării dosarului în instanța de recurs 19.05.2020 - 04.03.2021 și 09.09.2022 - 23.11.2022, iar în total a fost sub presiunea dosarului penal pe parcursul a 5 ani.

Respectiv, instanța de judecată reține ca întemeiate argumentele reclamantului cu privire la faptul că pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanțele de judecată ultimul a suportat suferințe morale.

În aceiași ordine de idei, este absolut obiectivă motivarea reclamantului că urmare a pornirii urmăririi penale și transmiterii cauzei în instanță și pe parcursul demarării acesteia în cadrul acțiunilor procesuale de rigoare, a suportat retrăiri și stări de frustrare în legătură cu impactul negativ asupra reputației profesionale.

În același timp, instanța de judecată reține că, pe tot parcursul urmăririi penale și examinării cauzei, în privința reclamantului nu a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest, ori altă măsură procesuală.

Concomitent, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

În temeiul CoEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Instanța de judecată remarcă faptul că prejudiciul moral nu poate fi deturnat de la scopul său, prin majorare, așa cum solicită reclamantul în acțiune, or, acest lucru i-ar conferi acestuia un folos material necuvenit, fără o justificare cauzală în eroarea comisă şi consecințele acesteia.

Astfel, instanța reține că, încasarea unui prejudiciu moral în mărime de 50 000 lei ar compensa suferințele acestuia, cauzate în urma tragerii ilegale la răspundere penală.

Cu privire la pretenția privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanței de judecată în mărime de 5 000 lei, instanța de judecată menționează următoarele.

În temeiul art. 7 lit. e) din Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998, în cazurile menționate la art. 3, *persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică*.

Prevederile art. 220 alin. (3) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, statuează că, *hotărîrea privind acţiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil şi ale altor domenii de drept*.

Conform art. 96 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile*.

Pornind de la practica CtEDO, *cheltuielile pentru asistenta juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor*

avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienți-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).

În confirmarea cheltuielilor de asistență juridică a fost prezentat bonul de plată seria GL nr. 463026 din 16.02.2023, din care urmează că reclamantul Pîslari Andrei, a achitat avocatului Josu Gheorghe suma de 5 000 lei (f. d. 6), fapt confirmat și prin mandatul avocatului seria MA nr. 1415672 din 06 martie 2023 (f. d. 5).

Potrivit Recomandărilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică aprobate prin Decizia nr. 2 a Consiliului Uniunii Avocaţilor din 30.03.2012 (în continuare Recomandări), „la determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă".

Aceleași Recomandări stabilesc un model-tip de raport privind activitatea avocatului în care urmează a fi indicate descrierea activității, data efectuării acesteia, timpul cheltuit pentru efectuarea acestor activități și rata (tariful) pentru efectuarea unor astfel de acțiuni.

Cu referire la Recomandările sus citate, avocatul Josu Gheorghe nu a indicat cu lux de amănunte la acțiunile efectuate de acordare al asistenței juridice precum și timpul cheltuit pentru efectuarea acestor acțiuni.

Curtea în acest sens cere o dare de seamă cu privire la lucrul efectuat de avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse şi timpul cheltuit pentru acestea. Neprezentarea dării de seamă a dus la respingerea pretenției cu privire la costuri și cheltuieli (*cauza Lupăcescu şi alții c. Moldovei, hotărîrea din 21/03/2006, § 40 şi Amihalachioaie c. Moldovei, hotărîrea din 20/04/2004, § 47*).

În același context, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt şi de drept puse în discuție (*cauza Manole și alții c. Moldovei, 13/07/2010, § 11*).

Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (*cauza Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55*).

În această ordine de idei, instanța de judecată, reținând complexitatea cauzei, noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă, aportul avocatului la soluționarea cauzei, rezultatul obţinut, durata relaţiei dintre avocat şi client, experiența, reputația şi abilitatea avocatului, justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, faptul că cheltuielile urmează să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, precum și detaliul în acțiuni și lucrul efectuat de avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse şi timpul cheltuit pentru acestea, va admite parțial capătul de cerere și va încasa cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 (trei mii) lei.

În conformitate cu prevederile art. 238-243 Cod de procedură civilă instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite parțial acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pîslari Andrei ***** către Ministerul Justiției al R. Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a R. Moldova, cu privire la repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Se încasează din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al R. Moldova în beneficiul reclamantului Pîslari Andrei *****, IDNP: *****, suma de 586 (cinci sute optzeci și șase) lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 50000 (cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 3000 (trei mii) lei, cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu asistența juridică, iar în total suma de 53586 (cincizeci și trei mii cinci sute optzeci și șase) lei.

În rest, acțiunea se respinge, ca fiind neîntemeiată.

Prezenta hotărâre se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Se explică părților că, instanța de judecată va redacta hotărârea integrală dacă, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, participanții la proces vor solicita în mod expres acest lucru (termenul de 30 zile este un termen de decădere) sau dacă participanții la proces în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, vor depune cerere de apel.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Cahul în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir).

Președintele ședinței,
Judecătorul Mihail OSADCII